QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 14 ta' Di`embru 2001

Numru

~itazzjoni 1193/1992

Joseph Ellul Sullivan b]ala direttur g]an-nom u in rappre\entanza ta' ***Tessons Limited***

versus

Kontrollur tad-Dwana

F'din il-kaw\a s-so`jetà attri`i qieg]da titlob il-]las ta' danni talli l-konvenut ikkonfiska merkanzija importata mill-attri`i.

I`-`itazzjoni tg]id illi s-so`jetà attri`i kienet importat f'Malta kwantità ta' *chopped ham*. Dan sar bis-sa]]a ta' li`enza valida ta' importazzjoni u wara li saret *entry form* li fuqha t]allas regolarment id-dazju. Wara li l-attri`i kienet g]amlet il-pro`eduri kollha g]all-importazzjoni tal-merkanzija, u kisbet il-li`enzi u `-`ertifikati me]tie[a, u wara li kienet]allset id-dazju,]ar[et il-merkanzija mid-

dwana u bieg]etha kwa\i kollha, il-konvenut ikkonfiska erbg]a u g]oxrin (24) kaxxa ta' *chopped ham*.

L-attri`i tg]id illi b'dak l-g]emil il-konvenut kiser il-li[i, u lill-attri`i g]amlilha danni ta']ames mija u sittax-il lira (Lm516), kemm tiswa l-merkanzija konfiskata, u d-dazju fuqha. G]alhekk fet]et din il-kaw\a u qieg]da titlob illi l-qorti, wara li tg]id illi l-konfiska kienet bi ksur tal-li[i, billi l-attri`i kellha f'idejha d-dokumenti kollha me]tie[a biex tkun tista' timporta l-merkanzija, tikkundanna lill-konvenut i]allas lill-attri`i]ames mija u sittax-il lira (Lm516), jew somma o]ra aktar pre`i\a, flimkien ma' l-img]ax minn dak in-nhar meta kienet pre\entata `-`itazzjoni, u l-ispejje\ [udizzjarji, fosthom dawk ta' ittra uffi`jali tal-20 ta' Frar 1992.

Il-konvenut ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. i`-`itazzjoni hija nulla skond l-artikolu 460 (*sic*); il-konvenut irtira din l-e``ezzjoni b'nota tas-26 t'April 1993[1];

2. i`-`itazzjoni hija nulla wkoll g]ax hija dwar qbid li sar mill-konvenut Kontrollur tad-Dwana, u g]alhekk il-kaw\a tista' tibda biss b'rikors;

3. is-so`jetà attri`i kienet [à ippre\entat rikors biex titlob lura l-]wejje[maqbuda, waqt li b'din i`-`itazzjoni qieg]da titlob]las ta' daqskemm jiswew il-]wejje[maqbuda; i\-\ew[talbiet fuq l-istess meritu huma kontradittorji, u t-talba mag]mula bi`-`itazzjoni ma tistax tintlaqa';

4. il-merkanzija ma kinitx konfiskata i\da maqbuda bis-sa]]a ta' l-art. 72 tal-Kap. 37, kif trid il-li[i, u la tista' tintradd lura u lanqas jista' jit]allas il-valur tal-]wejje[maqbuda; u

---

1 *Fol.* 22.

5. il-konvenut ma jistax ji[i m[ieg]el iwie[eb g]ad-danni meta jkun qieg]ed jinqeda b'diskrezzjoni amministrattiva, sakemm ma jinstabx]ati ta' g]emil dolu\.

Nibdew billi nqisu l-e``ezzjoni illi din il-kaw\a ma setg]etx issir b'`itazzjoni i\da kellha ssir b'rikors. Il-konvenut qieg]ed jibni din l-e``ezzjoni fuq l-art. 73 ta' l-Ordinanza tad-Dwana [Kap. 37]:

> **73.** (1) Meta xi persuna tkun tixtieq t]arrek f'xi qorti b]ala konsegwenza ta', jew in`identalment g]al, il-qbid ta' xi o[[etti ta]t id-disposizzjonijiet ta' din l-Ordinanza, il-pro`edimenti g]andhom jinbdew b'rikors.
>
> (2) Ir-rikors g]andu, ta]t piena ta' nullità, jg]id b'mod `ar u fil-qosor ix-xorta ta' l-ilment, il-fatti li minnhom jinqala' l-ilment, ir-ra[unijiet g]aliex dak l-ilment g]andu jintlaqa', u t-talba g]all-]elsien ta' l-o[[etti maqbuda.
>
> … … …
>
> (9) Bla]sara g]ad-disposizzjonijiet ta' qabel ta' dan l-artikolu, id-disposizzjonijiet tal-Kodi`i ta' Organizzazzjoni u Pro`edura ¬ivili dwar il-pro`edimenti quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti ¬ivili g]andhom japplikaw dwar kull rikors b]al dak.

Il-konvenut qieg]ed jistrie] ukoll fuq sentenza mog]tija mill-Qorti ta' l-Appell fit-12 ta' {unju 1991 *in re* **Joseph Gauci *et nomine versus* Kontrollur tad-Dwana**. F'dik il-kaw\a wkoll il-Kontrollur tad-Dwana kien qabad xi merkanzija minn idejn importatur b'nota ta' qbid. L-importatur kien feta] kaw\a b'`itazzjoni biex jitlob illi l-qorti tg]id illi n-nota ta' qbid kienet in]ar[et bi ksur tal-li[i u tikkundanna lill-Kontrollur tad-Dwana jrodd il-merkanzija lill-importatur. F'dik il-kaw\a wkoll tressqet e``ezzjoni illi l-kaw\a kien imissha nbdiet b'rikors, mhux b'`itazzjoni, u li g]alhekk kienet saret ]a\in u ma kinitx tiswa. Il-Qorti ta' l-appell tat ra[un lill-konvenut, laqg]et l-e``ezzjoni u qalet illi pro`eduri quddiem qorti "b]ala konsegwenza ta', jew in`identalment g]al, il-qbid ta' xi o[[etti" ta]t id-disposizzjonijiet ta' l-Ordinanza tad-Dwana ma jiswewx meta jkunu nbdew b'`itazzjoni.

Dik is-sentenza kienet ing]atat fit-12 ta' {unju 1991, qabel ma da]lu fis-se]] l-emendi fil-Kodi`i ta' Organizzazzjoni u Pro`edura ~ivili bl-Att XXIV ta' l-1995. L-art. 164 ta' dak il-kodi`i, kif emendat fl-1995, ig]id hekk:

> **164.** (1) ... ...
>
> (2) Ma hemmx nullità jekk kaw\a illi jmissha tin[ieb b'rikors minflok tin[ieb b'`itazzjoni:
>
> I\da l-qorti tista' tordna lill-attur illi jissostitwixxi `- `itazzjoni b'rikors:
>
> I\da wkoll, kull \ieda addizjonali li ssir fl-ispejje\ g]andha tit]allas mill-attur:
>
> I\da wkoll id-disposizzjonijiet ta' dan is-subartikolu ma g]andhomx japplikaw meta skond xi li[i o]ra li ma tkunx dan il-Kodi`i l-pro`edimenti g]andhom jinbdew b'rikors.

It-tielet *proviso* g]al dan is-subartikolu, fil-fehma ta' din il-qorti, isa]]a] *a contrario sensu* l-konklu\joni illi jkun hemm nullità meta pro`eduri b]al dawk tallum, mag]mula "b]ala konsegwenza ta', jew in`identalment g]al, il-qbid ta' xi o[[etti" ta]t id-disposizzjonijiet ta' l-Ordinanza tad-Dwana, jinbdew b'`itazzjoni flok b'rikors.

L-attri`i tista' tibni argument mid-dispo\izzjonijiet ta' l-art. 73(2) tal-Kap. 37, li, kif rajna, ig]id illi fir-rikors g]andu jkun hemm "talba g]all-]elsien ta' l-o[[etti maqbuda", waqt li l-kaw\a tallum ma hix g]all-]elsien tal-]wejje[maqbuda i\da g]all-]las ta' daqskemm jiswew. L-argument hu illi r-rikors isir biss meta l-importatur ikun irid jitlob li jin]elsu u jintraddu lilu l-]wejje[maqbuda, u mhux meta, b]al fil-ka\ tallum, ikun irid jitlob il-valur tag]hom.

Fil-fehma tal-qorti, i\da, lanqas dan l-argument ma hu tajjeb, g]ax talba g]all-]las ta' daqskemm tiswa]a[a hija ekwivalenti g]al talba biex ting]ata l-]a[a nfisha — *pretium tenet locum rei* — u g]alhekk g]andha ssir bl-istess pro`edura.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti hija tal-fehma illi, ladarba l-kaw\a tallum saret "b]ala konsegwenza ta', jew in`identalment g]al, il-qbid ta' xi o[[etti" ta]t id-

disposizzjonijiet ta' l-Ordinanza tad-Dwana, kellha, skond id-dispo\izzjonijiet ta' l-art. 73 ta' dik l-ordinanza, tinbeda b'rikors, mhux b'`itazzjoni.

Billi g]alhekk il-pro`eduri tallum saru ]a\in u ma jiswewx, il-qorti te]les lill-konvenut mill-]arsien tal-[udizzju u tikkundanna lill-attri`i t]allas l-ispejje\ [udizzjarji.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.